Kristiansund kommune

I medvind uansett vær

Strategi for frivillig innsats i Kristiansund kommune

2019-2023

Forord

Samfunnet står i årene som kommer overfor store utfordringer blant annet på helse- og omsorgsfeltet. Høyere levealder, en større andel eldre i befolkningen, endringer i sykdomsbildet og nye brukergrupper stiller statlige myndigheter, kommuner og frivillig sektor overfor nye behov og forventninger.

Dette gir også **nye muligheter** for å utvikle samarbeidet mellom offentlig og frivillig sektor, møte nye behov med nyskapende aktiviteter og engasjere enda flere til frivillig innsats.

Mange i samfunnet vårt er ensomme. Noen er ensomme fordi de er alene og har lite sosial kontakt. Andre har et sosialt nettverk, men opplever likevel ensomhet. Vi må derfor gjøre mer for å **forebygge og redusere ensomhet**, slik at flere opplever trivsel, inkludering, mestring og mening.

På helse- og omsorgsfeltet er det et stort behov og potensial for å ta i bruk samfunnets samlede ressurser for å beholde og utvikle et godt velferdssamfunn: ressursene som ligger hos brukerne selv, deres familier og sosiale nettverk, i nærmiljøet og i lokalsamfunnet.

Frivillig sektor har spilt, og spiller fortsatt, en viktig rolle i oppbyggingen av velferdssamfunnet i Norge. Frivillig sektor har vært med i utviklingen av velferdstjenester og innovasjon på helse- og omsorgsfeltet og har vist vei for det som senere har blitt naturlige oppgaver for velferdsstaten.

Frivillige og frivillige organisasjoners innsats er mangfoldig. Eksempler på innsatsen innenfor helse- og omsorgsfeltet er besøksvenner, turgrupper, kulturelle aktiviteter, rusmiddelforebyggende arbeid, rusbehandling, måltidsfellesskap og matkurs, informasjonsarbeid, likepersonsarbeid og omsorg ved livets slutt.

Siv Iren Stormo Andersson

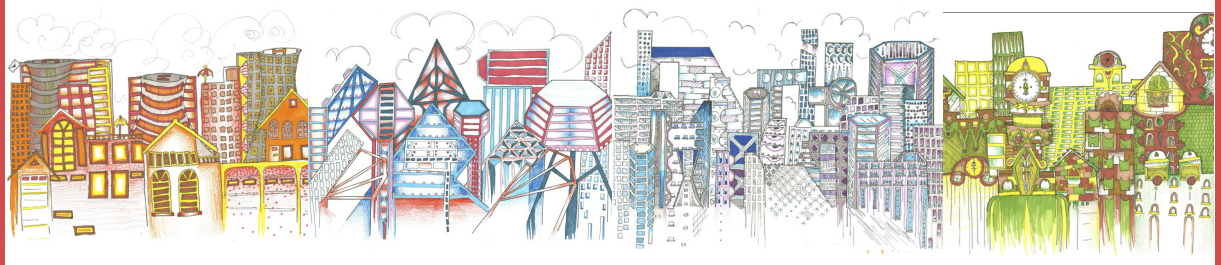

Strategien

Denne strategien formulerer mål og tiltak for det fremtidige samspillet mellom frivillig og offentlig sektor på helse- og omsorgsfeltet – både hjelpetiltak og folkehelsearbeid. Strategien skal revideres årlig av partene. Innkjøp av velferdstjenester fra ideelle aktører er regulert av den offentlige innkjøpspolitikken. Denne strategien omhandler ikke innkjøpspolitikken. Strategien skal omhandle det frivillige arbeidet og innsatsen til de frivillige organisasjonene og enkeltpersonene som ikke er medlemmer i en frivillig organisasjon. Strategien skal samstemmes med den øvrige frivillige og uformelle innsatsen med betydning for helse- og omsorgsfeltet.

Strategiens mål

Strategien skal legge til rette for frivillig innsats som bidrar til inkluderende lokalsamfunn der flest mulig i alle aldre kan leve aktive og meningsfulle liv, og bidra til å hindre ensomhet og utenforskap gjennom å legge til rette for aktiviteter og fellesskap med andre.

Strategien skal bidra til å rekruttere og beholde frivillige i alle aldre på helse- og omsorgsfeltet og styrke det systematiske samarbeidet mellom frivillige organisasjoner, frivilligsentraler, frivillige enkeltpersoner og kommunen.

Frivillig aktivitet er i seg selv helsefremmende, blant annet gjennom å motvirke ensomhet. Det er derfor også et mål å legge til rette for økt deltakelse i alle typer frivillighet og frivillige organisasjoner.

Strategien skal danne grunnlag for samhandlingen mellom kommunen og den frivillige aktiviteten på helse- og omsorgsfeltet lokalt.

Et felles utgangspunkt

Frivillighet har en egenverdi og frivillig sektor er en uavhengig og selvstendig samfunnssektor som gir merverdi til dem som deltar og til samfunnet som helhet. En aktiv, innovativ og levende frivillig sektor er av grunnleggende betydning for et levende og demokratisk lokalsamfunn.

Folkehelseloven § 4 fastslår at kommunene har et ansvar for folkehelsearbeid og at kommunen samarbeider med frivillig sektor.
Kommunene bør tilrettelegge for frivillig sektor og utvikle en egen frivillighetspolitikk. Et godt samarbeid mellom offentlig sektor og sivilsamfunnet er sentralt for en god samfunnsutvikling.

Denne strategien bygger på «Plattform for samspill og samarbeid mellom frivillig og kommunal sektor 2015–2016», som er utarbeidet i fellesskap mellom KS og Frivillighet Norge. Strategien støtter de prinsippene plattformen målbærer og anerkjenner frivillighetens viktige samfunnsroller og verdi, behovet for forutsigbare rammevilkår for frivillig sektor og viktigheten av lokal frivillighetspolitikk, basert på gjensidighet og likeverd mellom kommunene og frivilligheten.

Regjeringen har vedtatt frivillighetserklæringen, som inneholder grunnleggende prinsipper og overordnede målsettinger for regjeringens samspill med frivillig sektor. Målet med erklæringen er å gi et fundament for et forutsigbart og konstruktivt samspill. Frivillighetserklæringen legger rammene for regjeringens dialog og samspill med frivilligheten og skal bidra til en helhetlig frivillighetspolitikk.

Strategiens hovedområder og tiltak

Strategien har fire hovedgrep som skal legge til rette for et systematisk og godt samarbeid mellom offentlig og frivillig sektor, redusere ensomhet samt rekruttere og beholde frivillige på helse- og omsorgsfeltet.

De fire hovedgrepene er:

- Mobilisering
- Samspill og samarbeid mellom frivillig sektor og kommunen
- Kompetanse, utvikling og innovasjon
- Forenkling og tilrettelegging

Mobilisering

Skal vi lykkes i å rekruttere flere frivillige til helse- og omsorgsfeltet, må vi legge til rette for bred mobilisering, i alle aldre og befolkningsgrupper.

Frivillige organisasjoner bygger sosiale nettverk og kan forebygge og motvirke ensomhet. Frivillige organisasjoner og det offentlige bør ta vare på initiativ og legge til rette for at innbyggere som ønsker det, kan bidra med frivillig innsats på helse- og omsorgsfeltet. Folk bør ha mulighet til å bidra med det de kan når de kan. Frivilligsentralene skal bidra til å skape sosiale møteplasser og legge til rette for lokal frivillig virksomhet.

Kristiansund kommune vil bidra til økt kunnskap om hva som mobiliserer til frivillig innsats. Frivillige ønsker å gjøre en innsats for fellesskapet og mange ønsker også at det tilrettelegges for nye utfordringer og muligheter.

Frivillige rekrutteres i større grad gjennom å få gjøre konkrete oppgaver. For frivillige organisasjoner, frivilligsentraler og andre som ønsker frivillige, kan det bety nye måter å rekruttere på. Partene vil understreke at aktive mennesker holder seg friske lenger og at mobilisering av flere frivillige samtidig bidrar til å redusere behov som følger med økende ensomhet og høyere levealder i befolkningen.

Tiltak

Felles nettportal "Friskus": Formålet med portalen er å bistå organisasjonene med å rekruttere nye frivillige. Portalen skal koble kommunen og frivillige med oppdrag og behov i de frivillige organisasjonene. Portalen skal inkludere kursing for frivillige organisasjoner i rekruttering og mobilisering av frivillige.

Kompetanse – og fagutviklingstiltak: Verdighetssenteret skal utvikle og spre tverrfaglig utdanningsprogram for koordinering av frivillig innsats i kommunene. Målgruppene for kompetansehevingen er kommuner, frivillige organisasjoner og ansatte hos private aktører.

Tilby «Tid som teller»: Kristiansund kommune skal tilby Frivillighet Norge sitt begeistringsforedrag for å rekruttere seniorer, og vil tilby dette inn i forberedelsene for sine ansatte som skal bli pensjonister. Målet er å motivere flere seniorer til å engasjere seg som frivillige i lokalmiljøet og å hjelpe organisasjoner til å rekruttere seniorer. Tiltaket kan utvikles til nye målgrupper.

Besøks- og aktivitetsvenner i eldreomsorgen: Oppfordring og støtte til frivillige organisasjoner som skal legge til rette for besøks- og aktivitetsvenner i eldreomsorgen. Tiltaket skal bidra til å styrke og beholde frivillige på helse- og omsorgsfeltet og bidra til å bekjempe ensomhet.

Fellesskap mot ensomhet: Kristiansund kommune vil ta initiativ til en informasjonssatsing sammen med frivillige organisasjoner. Målet er å mobilisere til deltakelse og aktivitet for å motvirke ensomhet og isolasjon gjennom rekruttering til frivillige organisasjoner. Målgruppen er hele befolkningen: barn, unge og eldre som ønsker å delta i en aktivitet eller tilhøre et fellesskap gjennom å være frivillig.

Aktiviteter tilrettelagt for eldre: Møteplasser, gågrupper, seniordans og andre sosiale aktiviteter. Målet er å få eldre som lever alene eller er ensomme med på aktiviteter som gir økt sosial kontakt, fysisk aktivitet og bevegelse.

Samspill og samarbeid mellom frivillig sektor og kommunen

Kristiansund kommune vil legge til rette for møteplasser mellom kommuner, frivillige organisasjoner, frivilligsentraler og frivillige enkeltpersoner der man gjennom dialog kan se behov og muligheter og stimulere til økt rekruttering av frivillige. Gjennom en helhetlig frivillighetspolitikk vil samspillet og samarbeidet mellom frivillig sektor og kommunen økes og ressurser kan tas i bruk på nye og innovative måter.

Tiltak

Utvikle helhetlig lokal frivillighetspolitikk: Kristiansund kommune skal utvikle en helhetlig frivillighetspolitikk og strategi. Prosjektet «innovative frivillighetskommuner» har samlet mye kunnskap og erfaringer. Deler av denne kunnskapen er samlet i et idehefte om god lokal frivillighetspolitikk. Sammen med modellen om frivillighet og en egen frivillighetskonferanse vil dette være et bidrag til kommuner som vil utvide en lokal frivillighetspolitikk.

Tilby møtesteder for frivillighetheten: Kristiansund kommune har en rekke formåls-bygg som stilles vederlagsfritt til disposisjon for frivilligheten. Dette må selvsagt ikke gå på bekostning av ordinær aktivitet.

Det viktigste for å beholde fornøyde frivillige er at de blir sett, hørt og behandlet med respekt for den innsatsen de utfører.

Kompetanse, utvikling og innovasjon

Kristiansund kommune ønsker at samarbeidet mellom det offentlige og frivilligheten baseres på en felles forståelse av at både frivillige og offentlige organisasjoner og virksomheter er viktige samfunnsaktører som gjennom sine verdier og mål bidrar til å videreutvikle samfunnet.

Kristiansund kommune ønsker å legge til rette for at frivillige organisasjoner kan være gode, stabile samarbeidspartnere for det offentlige. Frivillige organisasjoner må ha forutsigbare rammer, som stimulerer til utvikling og innovasjon.

Kristiansund kommune vil utvikle og spre grunnleggende kompetanse om potensialet som ligger i frivillig innsats i kommunen og i frivillige organisasjoner. Vi skal også klargjøre mulighetsrommet kommunen har til å samarbeide med frivillige aktører.

Kristiansund kommune ønsker å legge til rette for en god forankring i kommunen og bidra til at samhandlingen mellom kommunen og frivillige aktører inngår i den helhetlige planleggingen og utviklingen av lokalsamfunnet.

For å styrke frivilligheten i lokalmiljøet er det også viktig at frivillige organisasjoner tilegner seg kompetanse og kunnskap om hvordan de på en hensiktsmessig måte kan bidra med sine ressurser og styrke et systematisk samarbeid med kommunen.

Tiltak

Styrke kunnskap om frivilligheten: Integrere kompetanse om hvordan kommunen kan samhandle med frivillige aktører i veiledningsmateriell og kompetansetiltak. Tiltaket skal bidra til å styrke frivillig innsats på helse- og omsorgsfeltet.

Modeller for samarbeid: Løfte frem eksempler på modeller for samarbeid mellom frivillige organisasjoner og kommuner som er basert på gjensidig partnerskap og likeverd, blant annet gjennom Møteplass for folkehelse.

Eksempelbank: Det etableres en åpen eksempelbank på kommunens hjemmesider. Tiltaket skal bidra til å gi kompetanse og spre gode eksempler på hvordan frivillige organisasjoner og kommunen kan samarbeide.

Konferanse om frivillighet: Kristiansund kommune vil arrangere en egen frivillighetskonferanse der man setter fokus på samspillet mellom kommunen, frivilligsentralen og frivillige organisasjoner.

Formidling og inspirasjon: Kristiansund kommune vil formidle «idehefte om god frivillighetspolitikk». Vi skal også utarbeide en håndbok for frivillighet i kommunen. Dette skal gjøre det enklere å rekruttere frivillige.

Forebygge ensomhet: Kristiansund kommune vil legge til rette for en frivillig arbeidsplass samlokalisert med Responssenteret. Arbeidsplassen skal bemannes av frivillige og være førstelinje i forbygging av ensomhet.

Forenkling og tilrettelegging

Både Kristiansund kommune og frivillige organisasjoner har behov for forutsigbare økonomiske ordninger og rammer som gjør at de kan gjøre egne prioriteringer basert på lokale behov.

Partene ønsker at det stimuleres til at kommunen inngår samarbeid med frivillige organisasjoner på helse- og omsorgsfeltet, og til at det arbeides for å gjøre tilskuddsordninger så hensiktsmessige som mulig. Det skal jobbes for å gjøre tilskuddsordninger ubyråkratiske, slik at mest mulig tid og ressurser kan brukes på aktivitet og at søknads- og rapporteringsfrister settes slik at tilskuddsmottakere får nok tid til å bruke offentlig støtte på en god måte.

Tiltak

Ansvarsforhold når kommunen og frivillige organisasjoner samarbeider: Kristiansund kommune skal stimulere til økt samarbeid med frivilligheten ved å legge tilrette. Juridiske ansvarsforhold skal være avklart og forsikringer skal være på plass. Målet er å gjøre det så enkelt som mulig for frivilligheten å bidra.

Ressurser: Kristiansund kommune skal i legge til rette for at frivilligheten kan bruke fellesskapets ressurser. Eksempel på dette er bruk av minibusser og el-biler, som er et en stor utfordring. Kommunen disponerer fire-fem busser og et stort antall biler, som stort sett brukes på dagtid. Disse kan frivilligheten ha god nytte av på kveld/helg.

Samspill og samarbeid mellom frivillig sektor og kommunen

Partene vil legge til rette for møteplasser mellom kommuner, frivillige organisasjoner, frivilligsentraler og frivillige enkeltpersoner der man gjennom dialog kan se behov og muligheter og stimulere til økt rekruttering av frivillige. Gjennom en helhetlig frivillig-hetspolitikk vil samspillet og samarbeidet mellom frivillig sektor og kommunen økes og ressurser kan tas i bruk på nye og innovative måter.

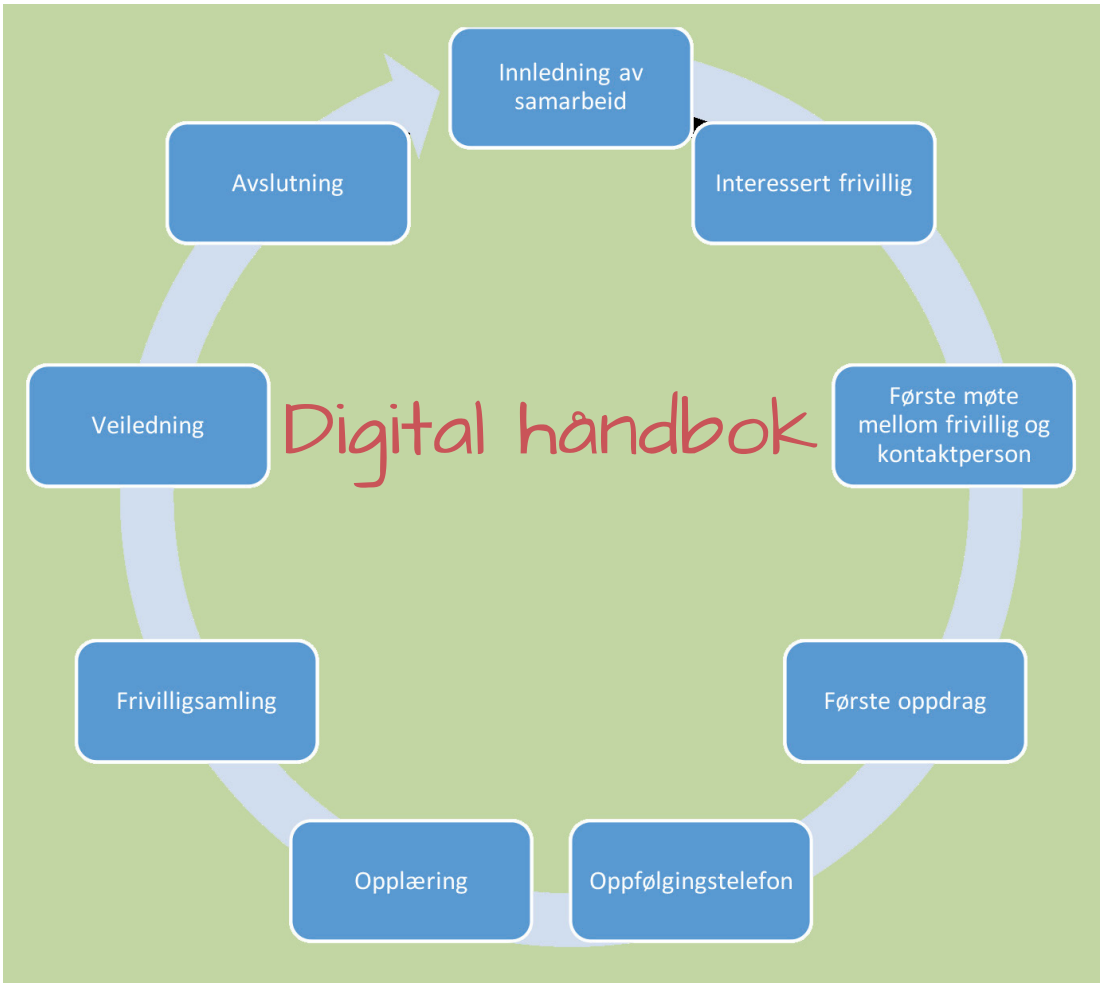

Utarbeidet av Kristiansund kommune, basert på Nasjonal strategi for frivillig arbeid i helse- og omsorgsfeltet.

Kristiansund kommune
Kaibakken 2
6509 Kristiansund

Kristiansund kommune
I medvind uansett vær